

80/8
18/11/2562

สารกรมศิลปากร

www.fad.moe.go.th

FINE ARTS DEPARTMENT NEWSLETTER ปีที่ ๖๖ ฉบับที่ ๖ เดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ ISSN 0867-5274

เรื่องจากปก

กองบรรณาธิการ
ภาพโดย วราณี แจ่มนาม : อวิชชัย รามณีญ

อินทรีต

อินทรีต (รณพัคตร์) (ยุพราชกรุงสงกา)

สีเขียว ๑ หน้า ๒ มือ สวมชฎายอดกาบไผ่เดินหน (หรือยอดบัด)
จอนหุมนุษย์ ใช้ศรเป็นอาวุธ ไอรสองคี่ที่ ๑ ของทศกัณฐ์กับนางมณฑิ

สารกรมศิลปากร

วารสารรายเดือน กรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๘ เดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๓

สิบทิศ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ ทรงดนตรี และทอดพระเนตรการแสดง “ครุฑขนิษฐ์ ๑๐๐ ปี ครุมนตรี ตราไมท”

๒

นิทรรศการ “สมเด็จพระยาตากสินมหาราชานุภาพ : พระผู้มีวิสัยทัศน์ด้านการศึกษา”

๓

กรมศิลปากรปลูกฝังศิลปวัฒนธรรมสำหรับเยาวชนและคนพิการ สัมมนาทางวิชาการ

๔

“การพัฒนามาตรฐานระบบทะเบียนโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ”

๕

สัมมนาเจ้าหน้าที่ของรัฐกับการอนุรักษ์ทรัพยากรทางศิลปวัฒนธรรม นิทรรศการศิลปกรรม นักเรียน นักศึกษาวิทยาลัยช่างศิลป์

๖

และวิทยาลัยช่างศิลป์สุพรรณบุรี

๗

กิจกรรมพิเศษเนื่องในโอกาสเข้าพรรษา ประจำปี ๒๕๔๓

๗

นิทรรศการพิเศษเรื่อง “ภูมิปัญญาไทยภาคตะวันออก”

๘

งานกรมศิลป์

ประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการ การถ่ายภาพและการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ เพื่อการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

๙

โครงการศิลปากรสัญจร โรงเรียนวัดราชโอรส

๑๔

การป้องกันและกำจัดแมลง (ตอนที่ ๓)

๑๗

ชวนรู้

การขออนุญาตสำหรับนำโบราณวัตถุ หรือศิลปวัตถุออกนอกราชอาณาจักร

๒๐

จากสนาม

อันเนื่องมาจากพิพิธภัณฑ์ฯ ไปสัญจร

๒๕

ที่ปรึกษา

นางวาทิตา เอกอาวุธ เงินชูกลิ่น
นางกนกพร อรรถการณ
นายอารักษ์ สังหิตกุล
นายวิระ ไรจน์พจนรัตน์
นางโสมสุดา ลียะวณิช

บรรณาธิการอำนวยการ

นายจุฬพล สอนเสริม

ผู้อำนวยการ

นางสาวอารีพร อำนวยกิจเจริญ

กองบรรณาธิการ

นางจุฑาทิพย์ โคตรประทุม
นางสาวศรีภัทรา หอมชื่น
นางสาวนวิรัตน์ พรหมย้อย
นางรัชณี งามเจริญ
นางสาวกรสวรรค์ มณีवास
นางสาววันเพ็ญ พรเลิศวดี
นายลักษณะมัน กาญจนินทุ
นางสาวปาริชาติ คำจ้อย
นางสาวณัฐภากร พลัฒประสิทธิ์
นางสาวกมลณี มีแก้ว
นางสาวจันดี จีระนะ

ฝ่ายภาพและศิลปกรรม

นายสิงห์คม บริสุทธิ์
นายชาญณรงค์ คงโคคา
นางสาววราณี แจ่มนาม
นางสาวกรอุมา นุตตะศรีนทร์

ฝ่ายจัดการ

นางเพ็ญใจ นุตตะศรีนทร์
นายทวีศักดิ์ ห้ามโธสง
นายบัณฑิต ศิริรัมย์
นางสาวกัญญา ทองบ้านเกาะ
นางสาวน้ำฝน จินชวัน
นางสาวสุภาวรัตน์ ปะระกฤษ

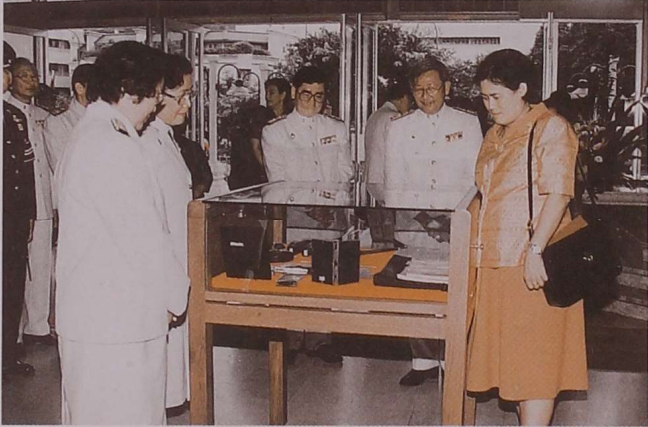
จัดทำโดย

ฝ่ายเผยแพร่และประชาสัมพันธ์
สำนักงานเลขานุการกรม
กรมศิลปากร ถนนหน้าพระธาตุ
กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๐๐
โทร. ๒๒๔-๒๐๕๐, ๒๒๒-๓๕๖๙
โทรสาร ๒๒๒-๐๙๓๔

พิมพ์

บริษัท พริตเทิล จำกัด
โทร. ๕๕๕-๓๐๖๐-๒
โทรสาร ๕๕๕-๓๐๖๕

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ ทรงดนตรีและทอดพระเนตรการแสดง “ครุฑขนิษฐ์ ๑๐๐ ปี ครุมนตรี ตราโมท”

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ ส่วนพระองค์ทรงดนตรีและทอดพระเนตรการแสดง “ครุฑขนิษฐ์ ๑๐๐ ปี ครุมนตรี ตราโมท” เมื่อวันอาทิตย์ที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๔๓ เวลา ๑๐.๐๐ น. ณ โรงละครแห่งชาติ

ในวาระครบ ๑๐๐ ปีเกิด ครุมนตรี ตราโมท วันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๔๓ กรมศิลปากร และศิษยานุศิษย์ร่วมกันจัดงาน “ครุฑขนิษฐ์ ๑๐๐ ปี ครุมนตรี ตราโมท” ระหว่างวันที่ ๑๗ - ๑๘ มิถุนายน ๒๕๔๓ ณ โรงละครแห่งชาติ เพื่อนำรายได้จัดตั้ง “กองทุนเพื่อสืบสานผลงานของครุมนตรี ตราโมท”

“ครุฑขนิษฐ์ ๑๐๐ ปี ครุมนตรี ตราโมท” จัดรายการและกำกับการแสดงโดยอาจารย์เสรี หวังในธรรม ผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านสังคีต และศิลปแห่งชาติ ประกอบด้วยการจัดแสดงผลงานอันทรงคุณค่า ๔ รายการ คือ ระเบิดอกไม้บูชาครู เป็นการแสดงความเคารพรำลึกพระคุณครูด้วยดอกไม้ที่มีความหมายถึงความรอบรู้นานาประการที่ได้รับจากการอบรมสั่งสอน อาทิ ดอกมะลิ ดอกเข็ม ดอกมะเขือ ดอกบานไม่รู้โรย และดอกดาวเรือง ครุฑขนิษฐ์บูชาเป็นรายการที่แสดงถึงประวัติและผลงานที่ยิ่งใหญ่ของครุมนตรี ตราโมท เริ่มด้วยรำครุฑขนิษฐ์บูชา เดี่ยว

ระนาดทุ้ม เพลงนกขมิ้น ๓ ชั้น เดี่ยวฆ้อง เพลงนกขมิ้น ๓ ชั้น การบรรเลงปี่พาทย์ไม้นวม เพลงโหมโรงมหาราช โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงระนาดเอกร่วมกับนักดนตรีกิตติมศักดิ์จากวงคลอญเตย และศิลปปี่กรมศิลปากร บิดาแห่งเพลงระบำ มีการแสดง ระบำเทพบันเทิง ระบำมานมกล ระบำอัสวาลีลา-รทเสนจับม้า ระบำนพรัตน์ ระบำดอกบัวไทย และนาฏกรรมสัมฤทธิ์ การแสดงละครพื้นทางเรื่องผจญผานอง ตอนรักสามเส้า และโขนเรื่องรามเกียรติ์ ตอนพาลีสอนน้อง

รายการแสดงทั้งหมด แสดงโดยคณะละครสมัครเล่นและนักดนตรีกิตติมศักดิ์จากบ้านปลายเนิน ศิษย์เก่าราชภัฏศรีนาฏศิลป์ นำโดย ม.ร.ว.อรรชัตร ชองทอง อรพรรณ สุวรรณรัตน์ และคณะ อาจารย์สุวรรณี ชลานุเคราะห์ ฝึกซ้อมการแสดง และศิษยานุศิษย์ทุกรุ่นของครุมนตรี ตราโมท อาทิ จตุพร รัตนวราหะ ปกรณ์ พรพิสุทธิ์ ศุภชัย จันทรสวรรณ์ วันทนี ม่วงบุญ พชรา บัวทอง สมรัตน์ ทองแท้ คมสันธุ์ หัวเมืองลาด ฤดีชนก รพีพันธุ์ อาจารย์ศิริวัฒน์ ดิษยนันท์ ผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ ศิลปินแห่งชาติ และคณะผู้เชี่ยวชาญดนตรีนาฏศิลป์ของกรมศิลปากร ฝึกซ้อมการแสดง

นิทรรศการ

“สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ : พระผู้มีวิสัยทัศน์ด้านการศึกษา”

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินพระราชทานทุนการศึกษา เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ทุนพัฒนาวิชาการ และทุนการศึกษาของมูลนิธิสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ และหม่อมเจ้าจงจิตรถนอม ดิศกุล พระธิดา จำนวน ๓๒ ทุน เป็นเงิน ๖๖๐,๐๐๐ บาท และทรงเปิดนิทรรศการ เรื่อง “สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ : พระผู้มีวิสัยทัศน์ด้านการศึกษา” เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๔๓ เวลา ๑๖.๐๐ น. ณ ห้องดำรงราชานุภาพ หอจดหมายเหตุแห่งชาติ

สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ เป็นปูชนียบุคคลที่ทรงประกอบพระกรณียกิจสำคัญต่อประเทศชาตินานัปการ ทรงได้รับพระสมัญญาว่า “พระปฐมเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย” และ “บิดาแห่งประวัติศาสตร์ไทย” เฉลิมพระเกียรติในฐานะที่ทรงวางรากฐานการปกครองของไทยและเป็นผู้รอบรู้ทางประวัติศาสตร์และโบราณคดี อย่างไรก็ตาม พระกรณียกิจสำคัญซึ่งถือเป็นพระกรณียกิจแรกของพระองค์ต่อประเทศชาติ และเป็นพระกรณียกิจที่ทรงรักและสนพระทัย รวมทั้งทรงปฏิบัติต่อเนื่องเรื่อยมาทั้งทางตรงและทางอ้อมตลอดพระชนมชีพ คือ งานด้านการศึกษาของชาติ

สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงสน

พระทัยและทรงมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาของชาติ ทรงได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ ให้ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมศึกษาธิการและอธิบดีกรมธรรมการ พระกรณียกิจด้านการศึกษาของพระองค์มีหลายประการ เช่น ทรงวางหลักการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ทันกับความต้องการของประเทศ ทรงปรับปรุงหลักสูตรตำราเรียนขึ้นใหม่ โดยทรงนิพนธ์ตำรา “แบบเรียนเร็ว” ขึ้น ทรงเตรียมโครงการประกาศพระบรมราชโองการจัดตั้งโรงเรียนทั้งในกรุงและหัวเมือง เพื่อขยายการศึกษาให้แพร่หลายออกไป เป็นต้น

สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงได้รับยกย่องให้เป็นนักปราชญ์แห่งแผ่นดินดังประจักษ์พยานจากงานพระนิพนธ์ที่ทรงคุณค่ายิ่งมากมาย ทรงเห็นคุณค่าในเรื่องข้อมูล จึงทรงรวบรวมหลักฐานทางประวัติศาสตร์ไว้หลายประเภททั้งโบราณวัตถุ หนังสือ เอกสาร และภาพถ่าย

การจัดนิทรรศการครั้งนี้ หอจดหมายเหตุแห่งชาติ ได้คัดสรรเอกสารจดหมายเหตุ ซึ่งเป็นข้อมูลที่แสดงถึงพระกรณียกิจด้านการศึกษา ตั้งแต่พุทธศักราช ๒๔๒๔ เป็นต้นมา นับเป็นเอกสารที่ล้วนมีประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับพัฒนาการทางการศึกษาของไทยเป็นอย่างยิ่ง

กรมศิลปากรปลุกฝังศิลปวัฒนธรรม สำหรับเยาวชนและคนพิการ

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นางสาวกัญญา ศิลปาชา) เป็นประธานในการแถลงข่าวโครงการปลุกฝังศิลปวัฒนธรรมสำหรับเยาวชนและคนพิการ ของกรมศิลปากร และรับมอบเงินสนับสนุนโครงการจากมูลนิธิอเมริกัน เอ็กซ์เพรส สหรัฐอเมริกา จำนวน ๒๕,๐๐๐ เหรียญสหรัฐ (ประมาณ ๙๖๐,๐๐๐ บาทเศษ) เมื่อวันศุกร์ที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๓ เวลา ๑๑.๓๐ น. ณ ห้องประชุม กระทรวงศึกษาธิการ

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นางสาวกัญญา ศิลปาชา) กล่าวว่า การปฏิรูปการศึกษาของชาติสำหรับเยาวชนและคนพิการ เพื่อให้สอดคล้องตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นภารกิจหนึ่งที่สำคัญของกระทรวงศึกษาธิการ โดยได้กำหนดให้ปี ๒๕๔๒ เป็นปีการศึกษาเพื่อคนพิการ และแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษาเพื่อคนพิการเป็นการเฉพาะ ดูแลรับผิดชอบรวมถึงผู้ด้อยโอกาส และผู้มีความสามารถพิเศษด้วย นอกจากนั้นกระทรวงศึกษาธิการ ยังได้ดำเนินโครงการ “พาน้องเที่ยวชมสมบัติไทย” และ “เล่นิทานในพิพิธภัณฑ์” เพื่อให้เยาวชนและคนพิการได้เรียนรู้จากประสบการณ์นอกห้องเรียน ทั้งด้านโบราณสถาน โบราณวัตถุ นาฏศิลป์ ดนตรี ฯลฯ อันจะช่วยส่งเสริม

การพัฒนาด้านจิตใจและอารมณ์ของเยาวชนและคนพิการได้เป็นอย่างดี

รองอธิบดีกรมศิลปากร (นายวีระ โรจน์พจนรัตน์) กล่าวว่า กรมศิลปากรจัดโครงการปลุกฝังศิลปวัฒนธรรมสำหรับเยาวชนและคนพิการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปลูกจิตสำนึกเยาวชนให้เกิดความรัก ห่วงแหน และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม รวมทั้งเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจในคุณค่ามรดกศิลปวัฒนธรรมของชาติ ซึ่งจะช่วยเหลือหล่อหลอมจิตใจของคนพิการจากผลกระทบในยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ อาทิ ค่ายส่งเสริมการเรียนรู้ด้านศิลปวัฒนธรรม การจัดศิลปากรสัญจรในโรงเรียนปกติและโรงเรียนการศึกษาพิเศษ การจัดทัศนศึกษาแหล่งประวัติศาสตร์/ศิลปวัฒนธรรมสำหรับคนพิการ การให้ทุนการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีพรสวรรค์ด้านศิลปวัฒนธรรม จำนวน ๕ ทุนๆ ละ ๒๐,๐๐๐ บาท และการนำศิลปะสู่สถานพินิจบ้านเมตตา บ้านกรุณา บ้านมุทิตา และบ้านอุเบกขา โดยจะนำการแสดง และการสาธิตต่างๆ ไปให้ผู้ด้อยโอกาสในสถานพินิจได้รับความรู้และความเพลิดเพลิน

นางพงษ์ทิพย์ เทชะกู ผู้จัดการฝ่ายประชาสัมพันธ์และสื่อสารองค์กร บริษัทอเมริกัน เอ็กซ์เพรส (ไทย) จำกัด กล่าวในนามของมูลนิธิอเมริกัน เอ็กซ์เพรส สหรัฐอเมริกา ผู้ให้การสนับสนุนโครงการฯ ว่า การ

ให้การสนับสนุนเรื่องอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมเป็น ๑ ใน ๓ แนวทางของการช่วยเหลือของมูลนิธิฯ อีกทั้งโครงการปลูกฝังศิลปวัฒนธรรมสำหรับเยาวชนและคนพิการนี้ เป็นการสร้างกระบวนการเรียนรู้แนวใหม่ที่เน้นผู้เรียนให้เป็นศูนย์กลางให้แก่เยาวชนและคนพิการ ดังนั้น มูลนิธิอเมริกัน เอ็กซ์เพรส จึงไม่ลังเลที่จะให้

การสนับสนุน อีกทั้งกรมศิลปากรเป็นหน่วยงานที่ได้ร่วมมือกับมูลนิธิฯ มาหลายโครงการในการอนุรักษ์ฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมในช่วง ๖ ปีที่ผ่านมา ดังนั้น มูลนิธิฯ จึงแน่ใจว่า โครงการนี้จะประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี

สัมมนาทางวิชาการ “การพัฒนามาตรฐานระบบทะเบียนโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ”

สำนักโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรมศิลปากร จัดสัมมนาทางวิชาการเรื่อง “การพัฒนามาตรฐานระบบทะเบียนโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ” ระหว่างวันที่ ๒๖ - ๒๘ มิถุนายน ๒๕๔๓ โดยอธิบดีกรมศิลปากร (นาวาอากาศเอกอาวุธ เงินชูกลิ่น) เป็นประธานในพิธีเปิดเมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๔๓ เวลา ๑๓.๐๐ น. ณ ห้องประชุมโรงแรมลองบีช อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

สำนักโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการดูแลรักษามรดกทางวัฒนธรรมของชาติ ทั้งทางด้านโบราณสถาน โบราณวัตถุ และศิลปวัตถุ โดยเฉพาะโบราณวัตถุและศิลปวัตถุ ซึ่งมีจำนวนมาก ทั้งที่เก็บรักษาไว้ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติและอยู่ในครอบครองของรัฐและเอกชน การจัดทำทะเบียนโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ และการขึ้นทะเบียนโบราณวัตถุศิลปวัตถุของเอกชน จึงเป็นมาตรการหนึ่งในการปกป้องดูแลรักษามรดกทางวัฒนธรรมของชาติ เป็นหลักฐานสำคัญที่นำไปใช้ในการศึกษาค้นคว้าทั้งทางด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดี และการอ้างอิงทางกฎหมาย หากเกิดกรณีการสูญหาย ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมาตรฐานเดียวกัน กรมศิลปากรจึงได้จัดประชุมสัมมนาทางวิชาการ เรื่องการพัฒนามาตรฐานระบบทะเบียนโบราณวัตถุ และศิลปวัตถุขึ้น เพื่อที่จะทำความเข้าใจที่ถูกต้องตรง

กันในระดับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน และจะได้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน เพื่อที่จะได้นำมาแก้ไขและพัฒนามาตรฐานระบบทะเบียนต่อไป

ผู้เข้าร่วมการสัมมนา จำนวน ๘๐ คน เป็นผู้อำนวยการสำนักโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ ๑-๑๒ ผู้อำนวยการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ หัวหน้าพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ภัณฑารักษ์ และเจ้าหน้าที่จัดทำทะเบียน บัญชีโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ส่วนหลักสูตรการประชุมสัมมนาประกอบด้วยบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของภัณฑารักษ์ (พระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๓๕ และระเบียบของกรมศิลปากรที่เกี่ยวข้อง) ระเบียบการจัดการพิพิธภัณฑ (Collection Management) มาตรฐานสากลระบบการจัดทำทะเบียน บัญชีโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ระบบมาตรฐานคลังพิพิธภัณฑ การนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการจัดเก็บข้อมูลทะเบียน บัญชี โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และอภิปรายประสบการณ์ อุปสรรคและปัญหา ในการปฏิบัติงานจริง ระดมความคิดแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อนำมาพัฒนามาตรฐานระบบงานทะเบียนโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ

สัมมนาเจ้าหน้าที่ของรัฐกับ การอนุรักษ์ทรัพยากรศิลปวัฒนธรรม

สำนักงานเลขาธิการกรม และสำนักโบราณคดี และพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ กรมศิลปากร จัดโครงการโบราณคดีสัญจรและสัมมนาเจ้าหน้าที่ของรัฐกับการอนุรักษ์ทรัพยากรศิลปวัฒนธรรม ระหว่างวันที่ ๒๑ - ๒๔ มิถุนายน ๒๕๔๓ โดยนาวาอากาศเอก อารุณ เงินชุกลิ่น อธิบดีกรมศิลปากรเป็นประธานในพิธีเปิด เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๔๓ เวลา ๑๐.๓๐ น. ณ โรงแรมรอยัลปริ้นเซส หลานหลวง

ปัจจุบันได้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการบุกรุก ทำลายโบราณสถาน การลักลอบค้าโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุที่เป็นทรัพย์สินแผ่นดิน หรือที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าได้มาโดยมิชอบด้วยกฎหมาย การลักลอบนำเข้าหรือส่งออกซึ่งโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุ ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องดำเนินการตามกระบวนการขึ้นสอบสวนพิจารณาและกระบวนการในชั้นศาล อันอาจจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อทางราชการและบ้านเมือง ดังนั้นกรมศิลปากรจึงกำหนดจัดโครงการสัมมนาและสัญจรเยี่ยมชมมรดกทางศิลปวัฒนธรรม เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้พิพากษา อัยการ ตำรวจ หนารักษ์จังหวัด และเจ้าหน้าที่ศุลกากร เป็นการเพิ่มศักยภาพให้กับบุคคล องค์กรที่เกี่ยวข้อง ทั้งยังเป็นการแลกเปลี่ยน ระดมความคิดเห็น และสร้างเครือข่ายระหว่าง

หน่วยงานของกรมศิลปากรกับส่วนราชการและสาธารณชน เพื่อให้ดำเนินการปกป้องคุ้มครองสมบัติของชาติสำเร็จลุล่วงมีประสิทธิภาพสูงสุด

การสัมมนาครั้งนี้ ประกอบด้วยการบรรยายพิเศษ เรื่อง “นโยบายของรัฐกับการอนุรักษ์ทรัพยากรศิลปวัฒนธรรม” การบรรยาย เรื่อง “ปัญหาเกี่ยวกับการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ และศิลปวัตถุ” การอภิปรายเรื่อง “ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ รวมทั้งกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง” การเสวนา “ขบวนการลักลอบค้าโบราณวัตถุและการจับกุม” นอกจากนี้ กรมศิลปากรยังนำผู้เข้าร่วมสัมมนาไปทัศนศึกษาแหล่งดัดหินสีคว่ำ แหล่งโบราณคดีบ้านปราสาท พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พิมาย และอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย จังหวัดนครราชสีมา โบราณสถานกลุ่มปราสาทตาเมือน จังหวัดสุรินทร์ ปราสาทเมืองต่ำ และอุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้ง จังหวัดบุรีรัมย์ รวมทั้งเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ กาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งเป็นคลังเก็บโบราณวัตถุที่ยึดได้จากจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

นิทรรศการศิลปกรรม

นักเรียน นักศึกษาวิทยาลัยช่างศิลป์

และวิทยาลัยช่างศิลป์สุพรรณบุรี

วิทยาลัยช่างศิลป์ และวิทยาลัยช่างศิลป์สุพรรณบุรี กรมศิลปากร จัดนิทรรศการศิลปกรรมนักเรียน นักศึกษา ประจำปี ๒๕๔๓ ระหว่างวันที่ ๗ - ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๔๓ โดยมีนายอารักษ์ สังหิตกุล รองอธิบดีกรมศิลปากร เป็นประธานในพิธีเปิดนิทรรศการ เมื่อวันศุกร์ที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๔๓ เวลา ๑๕.๓๐ น. ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หอศิลป์ ถนนเจ้าฟ้า

วิทยาลัยช่างศิลป์ และวิทยาลัยช่างศิลป์สุพรรณบุรี เป็นสถานศึกษาศิลปะสังกัดกรมศิลปากรที่มีหน้าที่ในการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมสู่ประชาชนทั้งในด้านการศึกษาศิลปะ และการจัดนิทรรศการผลงานศิลปะให้เป็นที่ยืนยมน เพื่อความสุขทางสุนทรียรสแก่ผู้สนใจโดยทั่วไป โดยวิทยาลัยได้จัดโครงการนิทรรศการศิลปะของนักเรียน นักศึกษา ของวิทยาลัย

เป็นประจำทุกปี เพื่อเป็นการเผยแพร่ และส่งเสริมให้เห็นภาพรวมของการศึกษาศิลปะของวิทยาลัย และสะท้อนการแสดงผลงานทางศิลปวัฒนธรรม ในปี ๒๕๔๓ นี้ได้คัดเลือกผลงานที่มีคุณค่าในความงามทางศิลปะเพื่อจัดนิทรรศการประมาณ ๒๕๐ ชิ้น และได้ตัดสินใจให้รางวัลแก่ผลงานศิลปะ โดยแบ่งการประกวดเป็น ๒ ระดับการศึกษา คือระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง เพื่อเป็นการเสริมสร้างให้เกิดแรงใจในการศึกษาและสร้างสรรค์งานศิลปะให้ดีขึ้น ผลงานที่คัดเลือกเข้าแสดงและตัดสินให้รับรางวัลครั้งนี้ ได้แสดงให้เห็นถึงแนวทางการศึกษาและแนวโน้มของการสร้างสรรค์ ทั้งรูปแบบการอนุรักษ์ศิลปะไทยแบบประเพณีและรูปแบบศิลปะร่วมสมัย

กิจกรรมพิเศษ

เนื่องในโอกาสเข้าพรรษา ประจำปี ๒๕๔๓

กรมศิลปากรจัดกิจกรรมพิเศษเนื่องในโอกาสเข้าพรรษา ระหว่างวันที่ ๒๐ และ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๔๓ ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร

ในช่วงเทศกาลเข้าพรรษาของทุกปี พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร จัดกิจกรรมพิเศษเพื่อร่วมฉลองเทศกาลดังกล่าว สำหรับปี ๒๕๔๓ นี้ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร กำหนดจัดกิจกรรมระหว่างวันพฤหัสบดีที่ ๒๐ และวันศุกร์ที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๔๓ (ตรงกับวันแรม ๔ ค่ำ และวันแรม

๕ ค่ำ เดือน ๘) ประกอบด้วยนิทรรศการพิเศษเนื่องในวันอนุรักษ์มรดกไทยประจำปี ๒๕๔๓ เรื่อง “ภูมิปัญญาไทยในงานศิลป์ ถิ่นเมืองกรุง” เพื่อเผยแพร่ภูมิปัญญาในงานด้านศิลปะและหัตถกรรมของชาวกรุงเทพมหานคร นอกจากนี้ยังมีการจัดทำหนังสือนำชมและการบำเพ็ญกุศลถวายภัตตาหารเพลแด่พระภิกษุ สามเณร

นิทรรศการพิเศษเรื่อง “ภูมิปัญญาไทยภาคตะวันออก”

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ปราจีนบุรี กรมศิลปากร จัดนิทรรศการพิเศษเรื่อง “ภูมิปัญญาไทยภาคตะวันออก” จนถึงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๔๓

เนื่องในวันอนุรักษ์มรดกไทย ประจำปี ๒๕๔๓ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ปราจีนบุรี จัดนิทรรศการ “ภูมิปัญญาไทยภาคตะวันออก” เพื่อเป็นการเผยแพร่ภูมิปัญญาไทยภาคตะวันออก ซึ่งประกอบด้วยจังหวัดปราจีนบุรี สระแก้ว นครนายก ฉะเชิงเทรา จันทบุรี ระยอง และตราด โดยจัดแสดงความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย ซึ่งประกอบด้วยอาหารการกิน ข้าวหอมมะลิ ข้าวกล้อง การทำขนมจากสีธรรมชาติ (สีดอกไม้) เครื่องมือเครื่องใช้ เครื่องจักสานจากใบลาน และไม้ไผ่ การทอเสื่อและผลิตภัณฑ์จากเสื่อกก การรักษาโรคโดยใช้สมุนไพรและจัดแสดงผลิตภัณฑ์สมุนไพร การทำผลไม้ดอง การทำครกหินและการ

แกะสลักหินแกรนิต นอกจากนิทรรศการพิเศษแล้วยังมีนิทรรศการถาวร ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับโบราณคดีภาคตะวันออก โบราณคดีเมืองนครนายก ดงละคร ปราสาทเขาน้อย โบราณคดีได้นำ ศิลปะโบราณคดีในประเทศไทยตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ถึงสมัยรัตนโกสินทร์ โบราณคดีก่อนประวัติศาสตร์ภาคตะวันออก โคกพนมดี หนองโน ให้ได้ชมกันอีกด้วย

ผู้สนใจสอบถามรายละเอียดและเข้าชมได้ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ปราจีนบุรี โทร. (๐๓๗) ๒๑๑๕๘๖ ทุกวัน ยกเว้นวันหยุดนักขัตฤกษ์ โดยเก็บค่าธรรมเนียมค่าเข้าชมคนไทย ๑๐ บาท และชาวต่างประเทศ ๓๐ บาท

ประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการ การถ่ายภาพและการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ เพื่อการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

กรมศิลปากร ไม่เพียงแต่จะเป็นหน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่ภารกิจในการอนุรักษ์ สืบสาน สืบทอด พัฒนาและเผยแพร่มรดกทางศิลปวัฒนธรรมของชาติในด้านต่างๆ เท่านั้น หากแต่ยังเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่บันทึกเหตุการณ์อันเป็นประวัติศาสตร์ เป็นศูนย์กลางในการเก็บรวบรวมข้อมูล ข่าวสาร ภาพนิ่ง วิดีทัศน์และสิ่งพิมพ์ต่างๆ เพื่อการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แก่บุคคล หน่วยงาน สื่อมวลชน และประชาชนทั่วไป ทั้งในและต่างประเทศอีกด้วย ซึ่งภารกิจนี้จำเป็นต้องใช้สื่อต่างๆ เป็นตัวกลางและเป็นส่วนช่วยในการเก็บรวบรวม เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ อันจะมีผลทำให้ประชาชนได้รับทราบและเห็นถึงคุณค่าของมรดกศิลปวัฒนธรรมมากขึ้น

ดังนั้น เพื่อให้การเก็บรวบรวมข้อมูล ข่าวสาร ภาพนิ่ง วิดีทัศน์ และการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ มีความเหมาะสม สมบูรณ์ มีคุณภาพและประสิทธิภาพ รวมทั้งเป็นการเพิ่มความรู้ความเข้าใจ ทักษะและวิสัยทัศน์ในการทำงานของบุคลากรแต่ละหน่วยงาน ให้มีความเป็นเอกภาพ สามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ฝ่ายเผยแพร่และ

ประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการกรม จึงได้จัดโครงการประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการถ่ายภาพและการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ขึ้น

โครงการดังกล่าว จัดขึ้นในระหว่างวันที่ ๒๒ - ๒๔ สิงหาคม ๒๕๔๓ ณ โรงแรมเอสดี อเวนิว กรุงเทพฯ โดยมีผู้เข้าร่วมอบรม จำนวน ๕๓ คน ซึ่งล้วนแต่เป็นบุคลากรที่ทำหน้าที่รับผิดชอบงานทางด้านการบันทึกภาพและการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ของกรมศิลปากร ทั้งจากส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

ในระยะเวลา ๓ วันนั้น ผู้เข้าร่วมประชุมอบรมครั้งนี้ต่างก็ได้มีโอกาสรับฟังการบรรยายจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีทั้งความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านหลายท่านด้วยกัน โดยวันแรกมีการบรรยายพิเศษโดยท่านอธิบดีกรมศิลปากร (นาวาอากาศเอกอาวุธ เงินชูกลิ่น) ในหัวข้อเรื่องภาพถ่ายกับการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม ต่อด้วยเรื่องการถ่ายภาพเบื้องต้น องค์ประกอบภาพ การบันทึกวิดีโอทัศน์ ซึ่งเป็นเรื่องพื้นฐานที่มีความสำคัญมาก เนื่อง

จากเจ้าหน้าที่บางท่านที่เข้าร่วมการอบรม ไม่มีพื้นฐานในเรื่องนี้โดยตรง แต่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ โดยอาจารย์สุมิตรา ชันตยาหลงกต จากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ ให้เกียรติเป็นวิทยากรในการบรรยาย ส่วนการบรรยายในรอบบ่ายของวันแรกเริ่มด้วยเรื่องขององค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญในการถ่ายภาพ ซึ่งก็คือฟิล์มนั่นเอง เนื่องจากที่จะได้ภาพออกมามีคุณภาพดีหรือไม่ ขึ้นอยู่กับฟิล์มที่เลือกใช้เป็นสำคัญด้วย วิทยากรในช่วงนี้คือคุณประทีป สังข์ทอง ที่ปรึกษาด้านเทคนิคฝ่ายชำนาญการ เอเชียใต้ ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก บริษัทโกดัก ประเทศไทย จำกัด และการบรรยายช่วงต่อมาก็ได้รับการความสนใจซัก-ถาม จากผู้เข้าร่วมประชุมอบรมหลายคำถามด้วยกันคือ การบรรยายเรื่องการถ่ายภาพและข้อควรปฏิบัติในการบันทึกภาพงานพระราชพิธี โดยวิทยากรพิเศษจากสำนักงานตำรวจสันติบาล พ.ต.ท.ภูมินท์ โพธิ์ทอง และคุณมานพ คำหอม จากสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง ๗ ซึ่ง

ทั้งสองท่านได้ให้ความกระจ่างทั้งในเรื่องของการปฏิบัติและการแต่งกายในการถ่ายภาพงานที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศานุวงศ์ เสด็จพระราชดำเนินในพระราชพิธี พิธี หรืองานต่างๆ รวมทั้งงานที่มีพระราชอาคันตุกะร่วมด้วย โดยมีหัวหน้าฝ่ายเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ (นายจุมพล สอนเสริม) เป็นผู้ดำเนินรายการในช่วงนี้ ซึ่งวิทยากรทั้งสองท่าน ให้ความกรุณาไขข้อข้องใจทุกประการ

จบการบรรยายที่มีมาทั้งวันแล้ว ฝ่ายเผยแพร่ฯ ก็ได้จัดกิจกรรมสัมพันธ์ขึ้นเป็นพิเศษในช่วงรับประทานอาหารค่ำ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมทุกคนได้มีโอกาสทำความรู้จักกันอย่างทั่วถึง โดยมี ดาบตำรวจจรวัช ขอเพิ่มกลาง จากสำนักงานตำรวจนครบาล ที่มีความสามารถในการจัดกิจกรรมจนกระทั่งได้รับปริญญาโทกิตติมศักดิ์จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง มาเป็นวิทยากรพิเศษ ได้กรุณาแต่งเพลงประจำไว้ให้ชาวกรมศิลป์ในคืนนั้น ร้องเล่นๆ กันอีกด้วย นอกจากนี้ยังได้รับความเอื้อเฟื้อ

จากวงดนตรีของสถาบันนาฏดุริยางคศิลป์ นำโดย อาจารย์สถาพร นิยมทอง รวมทั้งได้รับเกียรติจาก ศิลปินหลายท่านทั้งคุณวราณี จูทัชมะ คุณปกรณ์ พรพิสุทธิ์ และคุณประสิทธิ์ คมกักดี ร่วมร้องเพลง จบความบันเทิงในภาคค่ำกันด้วยรอยยิ้มและความ อิ่มเอมใจ

เช้าวันที่ ๒๓ สิงหาคม เริ่มการบรรยายด้วย เรื่องการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์ ในหัวข้อ การกำหนด รายละเอียดการพิมพ์และการออกแบบสิ่งพิมพ์ โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิโชค มุกดามณี ผู้อำนวยการ หอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นวิทยากร ต่อ ด้วยเรื่องระบบการอัดขยายภาพและการจัดทำสื่อเกี่ยว กับการถ่ายภาพ โดยคุณสมเพชร เจียรณนิทวิสิน กรรมการผู้จัดการ บริษัท อิมเมจ ควอลิตี้ แล็บ จำกัด (I.Q.LAB) ซึ่งท่านผู้นั้นนอกจากจะบรรยายให้ความรู้ และร่วมจัดนิทรรศการภาพถ่าย ภาพดูราแทนแล้ว ท่านก็ยังกรุณาให้คณะผู้อบรมฯ เข้าไปชมการปฏิบัติงานด้านระบบการอัดขยายภาพจริงๆ ที่บริษัท I.Q.LAB

ซึ่งตั้งอยู่แถวเอกมัยในช่วงบ่ายด้วย ซึ่งทราบว่าบริษัท ได้หยุดการทำงานอื่นๆ แต่ทำการอัด ขยายภาพ คณะ ผู้เข้าอบรมฯ ที่ได้บันทึกภาพร่วมกันไว้ในวันแรกจำนวน ๓ กลุ่มด้วยกัน และได้มอบภาพขนาดใหญ่มาก จำนวน ๓ ภาพ แก่กรมศิลปากร และภาพเล็กแจกให้ กับทุกคนเป็นที่ระลึก หลังจากนั้นคณะได้เดินทางไปดูงานด้านการพิมพ์ที่โรงพิมพ์ รุ่งศิลป์ บางนา โดย คุณอภิชาติ จิรัชชานุกูล กรรมการผู้จัดการ บริษัท รุ่งศิลป์ การพิมพ์ จำกัด จัดเจ้าหน้าที่นำชมให้ความรู้ เกี่ยวกับระบบการทำงานในการพิมพ์สิ่งพิมพ์ต่างๆ แต่ ละขั้นตอนว่ามีกระบวนการอย่างไร และยังได้เลี้ยง อาหารว่างแก่คณะฯ ด้วย เรียกว่านอกจากจะให้ความรู้แล้ว ก็ยังให้ความอึดท้องอีกต่างหาก

วันที่ ๒๔ สิงหาคม ซึ่งเป็นวันสุดท้ายของการ ประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการฯ วันนี้เป็นวันที่ทุกคน ได้ทดสอบความรู้ที่ได้รับ และฝีมือของตนเองด้วยการ ปฏิบัติการ ดังนั้นในช่วงแรกจึงมีการบรรยายเรื่องการ บันทึกภาพ LANDSCAPE การบันทึกภาพโบราณสถาน

และศิลปวัตถุ โดยวิทยากรที่มีฝีมือชั้นแนวหน้า ๓ ท่านด้วยกัน ได้แก่ คุณดวงดาว สุวรรณรังสี บรรณาธิการบริหาร หนังสือ Nature Explorer ที่มีชื่อเสียงในด้านการถ่ายภาพ LANDSCAPE, คุณสมชาย วรรณศาสตร์ นายช่างภาพ ๖ ส่วนอำนวยการ สำนักโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ และคุณสิงห์คม บริสุทธิ นายช่างภาพ ๖ ฝ่ายเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินรายการควบคู่ไปกับการบรรยายให้ความรู้ในครั้งนี้ด้วย ทั้ง ๓ ท่าน ได้ถ่ายทอดความรู้ เทคนิค วิธีการในการบันทึกภาพเป็นเวลาร่วม ๒ ชั่วโมง แล้วจึงได้จัดแบ่งกลุ่มเป็น ๓ กลุ่ม กลุ่มที่หนึ่งฝึกปฏิบัติการบันทึกภาพในสตูดิโอ ที่ได้มีการดัดแปลงห้องประชุมของโรงแรมห้องหนึ่งไว้แล้ว เรียนรู้เรื่องของการจัดแสง วัดแสง ถ่ายภาพโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ กลุ่มที่สองไปฝึกปฏิบัติการนอกสถานที่ ถ่ายภาพ LANDSCAPE ที่พุทธมณฑล และกลุ่มสุดท้ายเป็นกลุ่มของผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่บันทึกวิถีทัศน์ ซึ่งได้รับความรู้ในเรื่องของอุปกรณ์และการ

ถ่ายวิดีโอจากคณะของบริษัท Digital Zone Production ที่มาบรรยายและฝึกหัดให้

ในช่วงบ่ายก่อนที่จะให้ผู้เข้าประชุมอบรมฯ คัดเลือกผลงานของตนมานำเสนอ เพื่อให้คุณสิงห์คม และคุณสมชาย วิจารณ์และให้ความเห็นเพื่อพัฒนางานต่อไปนั้น ทุกคนมีโอกาสดำเนินการบรรยายพิเศษ เรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศกับการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ โดยท่านรองอธิบดี อารักษ์ สังหิตกุล ซึ่งนอกจากจะบรรยายพิเศษแล้ว ท่านยังได้สนทนากับผู้เข้าอบรมฯ ในเรื่องของการปฏิรูปการศึกษา และเป็นประธานในพิธีปิดการประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้ด้วย

ถึงแม้ว่าจะมีพิธีปิดการประชุมอบรมฯ ไปแล้ว แต่ทุกคนก็ยังคงนั่งอยู่เพื่อรอฟังความเห็นเกี่ยวกับการถ่ายภาพของตน เห็นได้ชัดว่าทุกคนมีความตั้งใจในการฝึกปฏิบัติกันเป็นอย่างดี เพราะภายถ่ายที่ส่งมานั้น เรียกได้ว่าฝีมืออยู่ในเกณฑ์ดีกันทั้งนั้น มีบ้างเพียงบางคนที่อาจมีปัญหาเรื่องการจัดแสง การ

จัดวางองค์ประกอบของภาพ คุณภาพของอุปกรณ์ที่ใช้ หรือเพราะสภาพดินฟ้าอากาศที่ไม่เอื้ออำนวยเท่าไรในการถ่ายภาพนอกสถานที่ จึงทำให้ภาพที่ออกมามีจุดบกพร่องที่ยังต้องปรับปรุงบ้าง แต่ทุกคนก็ยินดีที่ได้รับฟังคำติชมด้วยรอยยิ้ม ฝ่ายเผยแพร่ฯ ได้มอบทั้งภาพและฟิล์มให้ผู้ถ่ายได้เก็บไว้เป็นที่ระลึก ส่วนวิดีโอ ก็ได้มอบม้วนวิดีโอฝีมือการถ่ายทำให้แก่เจ้าของผลงาน และยังได้มีการคัดเลือกผลงานภาพถ่ายฝีมือเยี่ยม ตัดสินมอบรางวัลที่ได้รับการสนับสนุนจากบริษัท ปันรังษี จำกัด ให้เป็นที่ระลึกเป็นพิเศษด้วย

ความสำเร็จของการจัดโครงการประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การถ่ายภาพและการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ ในครั้งนี้ ส่วนหนึ่งมาจากความร่วมมือเป็นอย่างดีทั้งจากวิทยากร ผู้ทรงคุณวุฒิมาร่วมบรรยายให้ความรู้ และจากหน่วยงานที่เอื้อเฟื้อสถานที่ให้ได้ศึกษาดูการทำงานจริง และการแสดงนิทรรศการ อีกหนึ่งบริษัทที่ได้ให้

ความรู้เรื่องขั้นตอนการพิมพ์ คือบริษัท ฟรีสเกล จำกัด ที่ได้ร่วมจัดบอร์ดนิทรรศการหน่วยงาน ซึ่งฝ่ายเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการกรม กรมศิลปากร ขอขอบพระคุณทุกท่านและทุกหน่วยงานไว้ ณ ที่นี้ โครงการนี้คงไม่เป็นโครงการสุดท้ายที่จะพัฒนาความรู้ ความสามารถของบุคลากรในสังกัดกรมศิลปากร แต่จะมีโครงการอื่นๆ ที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนาและเพิ่มศักยภาพในการทำงานตามมาอีกในโอกาสต่อไป

โครงการศิลปากรสัญจร โรงเรียนวัดราชโอรส

ในโลกสมัยใหม่ที่ทุกอย่างหมุนเวียนตามกระแสโลกาภิวัตน์ ด้วยบทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศสามารถเชื่อมโยงเครือข่าย หน่วยงาน องค์การภายในและภายนอกเข้าด้วยกัน การรับรู้ข้อมูลข่าวสารถึงกันได้โดยสะดวกรวดเร็ว ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมวัฒนธรรมที่สลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น อันนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในอนาคต แม้ภาครัฐจะมีองค์กรหน่วยงานคอยดูแลควบคุม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กรมศิลปากร มีภารกิจ บทบาทหน้าที่ บำรุงรักษา อนุรักษ์ ฟื้นฟู ส่งเสริม สร้างสรรค์ เผยแพร่ศิลปวิทยาการ ในมรดกศิลปวัฒนธรรมของชาติเป็นสำคัญ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องถ่ายทอดไปสู่สาธารณชนให้กว้างขวางหลากหลายในแต่ละด้าน อาทิ ด้านโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ

กองวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ ขนบธรรมเนียมจารีตประเพณี หอสมุดแห่งชาติ จดหมายเหตุแห่งชาติ นาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์ และงานช่างศิลปกรรมในระบบและนอกระบบการศึกษา

ดังนั้นเพื่อปลูกจิตสำนึกให้เกิดความรัก ห่วงแหน และมีส่วนร่วม และเป็นเครือข่ายการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๒ มาตรา ๔๖ “บุคคลซึ่งรวมกันเป็น ชุมชน ท้องถิ่นดั้งเดิมย่อมมีสิทธิอนุรักษ์ หรือ ฟื้นฟู จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะหรือ วัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและของชาติและมีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุง รักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลย์และยั่งยืน ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ” การเผยแพร่ความรู้

ความเข้าใจในคุณค่ามรดกศิลปวัฒนธรรมของชาติและ
ประชาสัมพันธภาพกิจของกรมศิลปากรด้านต่างๆ
สู่สถานศึกษา ชุมชน หน่วยงาน องค์กร ภาครัฐและ
เอกชนให้กว้างขวาง หลากหลาย และเป็นการ
ส่งเสริมให้ประชาชน องค์กรดังกล่าว มีส่วนร่วมตาม
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช
๒๕๔๐ “โครงการศิลปากรสัญจร” จึงเป็นภารกิจหนึ่ง
ที่สำคัญยิ่งของกรมศิลปากรที่จะดำเนินการในลักษณะ
เชิงรุกและร่วมกับเครือข่ายองค์กร หน่วยงานภาครัฐ
รัฐวิสาหกิจและเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มูลนิธิ
อเมริกัน เอ็กซ์เพรส สหรัฐอเมริกา ได้ตระหนักถึงคุณค่า
ของศิลปและวัฒนธรรมของชาติ จึงมีส่วนร่วมในการ
ส่งเสริมสนับสนุน เพื่อการสืบทอด อนุรักษ์มรดกทาง
ศิลปวัฒนธรรมของบรรพชนไทยในโครงการดังกล่าว
เพื่อเป็นการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ไปสู่สาธารณชน
ต่อไป

มูลนิธิอเมริกัน เอ็กซ์เพรส สหรัฐอเมริกา ได้
มอบงบประมาณสนับสนุนการดำเนินการตาม
โครงการ โดยบริษัทอเมริกัน เอ็กซ์เพรส (ไทย) จำกัด
เป็นตัวแทนมอบเป็นเงิน ๔๐๐,๐๐๐ บาท (สี่แสน
บาทถ้วน) เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามแผน
การปฏิบัติการการจัดกิจกรรม “โครงการศิลปากร
สัญจร” ปี ๒๕๔๓-๒๕๔๔ เป็นเงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท
(สามแสนบาทถ้วน) และเป็นค่าวัสดุและครุภัณฑ์
(บอร์ดจัดนิทรรศการ) เป็นเงิน
๑๐๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งแสนบาท
ถ้วน)

สำหรับโครงการศิลปากร
สัญจรที่ทางกรมศิลปากร ร่วม
กับมูลนิธิอเมริกัน เอ็กซ์เพรส
สหรัฐอเมริกา ได้จัดขึ้นครั้งแรก
ที่โรงเรียนวัดราชโอรส กรุงเทพฯ
ในระหว่างวันที่ ๓ - ๔ สิงหาคม
๒๕๔๓ กิจกรรมในงาน ได้แก่
นิทรรศการภาพถ่ายชุดมรดก
ศิลปวัฒนธรรม โดยสำนักงาน

เลขานุการกรม สาริตการจารใบลาน โดยหอสมุดแห่ง
ชาติ หอจดหมายเหตุแห่งชาติ จัดแสดงนิทรรศการ
ชุดภาพถ่ายในอดีต หอภาพยนตร์แห่งชาติ จัดฉาย
ภาพยนตร์และสารคดีไทยในอดีต ส่วนพิพิธภัณฑ์-
สถานแห่งชาติ พระนคร จัดแสดงนิทรรศการชุด
แนะนำพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร พิพิธภัณฑ์-
สถานแห่งชาติ เรือพระราชพิธี นำนิทรรศการชุดเรือ
พระราชพิธีมาจัดแสดง ในส่วนของการสาธิตนั้น
ส่วนช่างสิบหมู่ สถาบันศิลปกรรม นำการสาธิตงาน
ช่างสิบหมู่ อาทิ การทำศิระชะอิน การปั้น การแกะ
สลัก งานประดับกระຈัก งานเขียนลายรดน้ำ มาสาธิต
วิธีการทำให้นักเรียนได้ชม และวิทยาลัยนาฏศิลป์
สาธิตการเรียนการสอน การฝึกหัดโขน ละคร การ
แสดงโขน การแสดงนาฏศิลป์ และนาฏศิลป์พื้นบ้าน
นอกจากนั้นก็ยังมีการบรรยายประกอบสไลด์และ
วีดิทัศน์ชุดมรดกศิลปวัฒนธรรม และการบรรยายใน
หัวข้อ “คุณค่าศิลปวัฒนธรรมในชีวิตประจำวันของ
เยาวชน” โดยวิทยากรจากฝ่ายเผยแพร่และประชา-
สัมพันธ์ ซึ่งทุกกิจกรรมได้รับความสนใจจากนักเรียน
ที่เข้าชมเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการร่วมลงมือ
ปฏิบัติทดลองในงานช่างฝีมือต่างๆ ก็จะมีนักเรียน
แวะเวียนอย่างไม่ขาดสาย

สัมภาษณ์นางพศัทธิพย์ เทศะภู

ผู้จัดการฝ่ายประชาสัมพันธ์และสื่อสารองค์กร
บริษัท อเมริกัน เอ็กซ์เพรส (ไทย) จำกัด

“ความช่วยเหลือนี้เป็นเรื่องของมูลนิธิอเมริกัน เอ็กซ์เพรส สหรัฐอเมริกานะคะ โดยบริษัท อเมริกัน เอ็กซ์เพรส ประเทศไทยเป็นตัวแทนทำงานให้ค่ะ เนื่องจากว่ามูลนิธิได้ทำงานร่วมกับกรมศิลปากรมานานเกือบสิบปีแล้ว แต่ส่วนใหญ่งานที่ทำเป็นเรื่องการฟื้นฟูโบราณสถานและงานศิลปวัฒนธรรมด้านอื่นๆ เพิ่งจะมาปีนี้ที่เราคาดว่าจะเปลี่ยนแนวจากโบราณสถานมาเป็นเด็กๆ เพราะเราเชื่อว่าเด็กจะเป็นผู้ที่ทำให้ศิลปวัฒนธรรมยั่งยืนได้ พอติดกับที่ทางกรมศิลปากรมีโครงการศิลปากรสัญจร เราจึงได้เข้าร่วม ซึ่งคาดว่าจะมีโรงเรียนทั้งหมดที่เราจะไปสัญจรประมาณ ๑๕ โรงเรียนในกรุงเทพฯ และรวมทั้ง ๔ จังหวัดใหญ่ๆ ทุกภาค คิดว่าโครงการนี้จะประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี และจะสนับสนุนในปีต่อไป เพราะงานทางด้านนี้ ทำปีเดียวคงไม่พอค่ะ”

“นอกโครงการนี้ยังมีโครงการอื่นๆ เช่น การอนุรักษ์ลายรดน้ำที่บ้านประตุน้ำต่างที่พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร และการทำแผนแม่บทในการซ่อมเขาพระวิหารซึ่งเป็นโครงการที่กรมศิลปากรจะเป็นหัวหอกในการซ่อมเขาพระวิหาร ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการท่องเที่ยวต่อไป โดยจะเป็นความร่วมมือระหว่างกระทรวงการต่างประเทศ และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยด้วยค่ะ”

ความคิดเห็นของนักเรียนที่เข้าร่วมชม

ด.ช.ชัยรัตน์ ชั้น ม.๑/๗

“ชอบการสาธิตการทำหัวโขนมาก รู้สึกว่าสวย อยากจะทำเองเป็นบ้างครับ และรูปที่นำมาจัดแสดงก็สวยครับ แต่ไม่เคยไปเลย อยากจะไปบ้างครับ”

ด.ช.วุฒินันท์ ชั้น ม.๑

“ชอบการแสดงโขนและการแสดงภาพคำอธิบายช่วยให้เรารู้ว่าสิ่งนี้คืออะไรได้ชัดเจนขึ้นครับ ส่วนการสาธิตก็รู้สึกว่าการแสดงได้ดีมาก และมีความเป็นเอกลักษณ์ไทยชัดเจนดีครับ”

น.ส.ปิยะวรรณ ชั้น ม.๖/๕

“ชอบการจารใบลานค่ะ เขียนยากมากเลยกว่าจะได้แต่ละตัว ไม่เคยได้เขียนมาก่อนเลยค่ะ รู้สึกดีใจที่ได้เขียนเพราะมันเป็นงานประวัติศาสตร์ เขียนข้อความว่าขอให้เอ็นิดิดค่ะ และก็คงใช้เป็นทีคั่นหนังสือเวลาอ่านหนังสือด้วยค่ะ”

การป้องกันและกำจัดแมลง (ตอนที่ ๓)

การป้องกันและกำจัดแมลงที่ทำลายวัตถุทางวัฒนธรรม ไม่ได้มีเฉพาะด้วยวิธีกล และวิธีฟิสิกส์ แต่ยังมีวิธีอื่นๆ อีกหลายวิธี ซึ่งในวารสารศิลปากรฉบับนี้จะนำเสนอวิธีที่เหลือเหล่านั้นเป็นตอนจบ

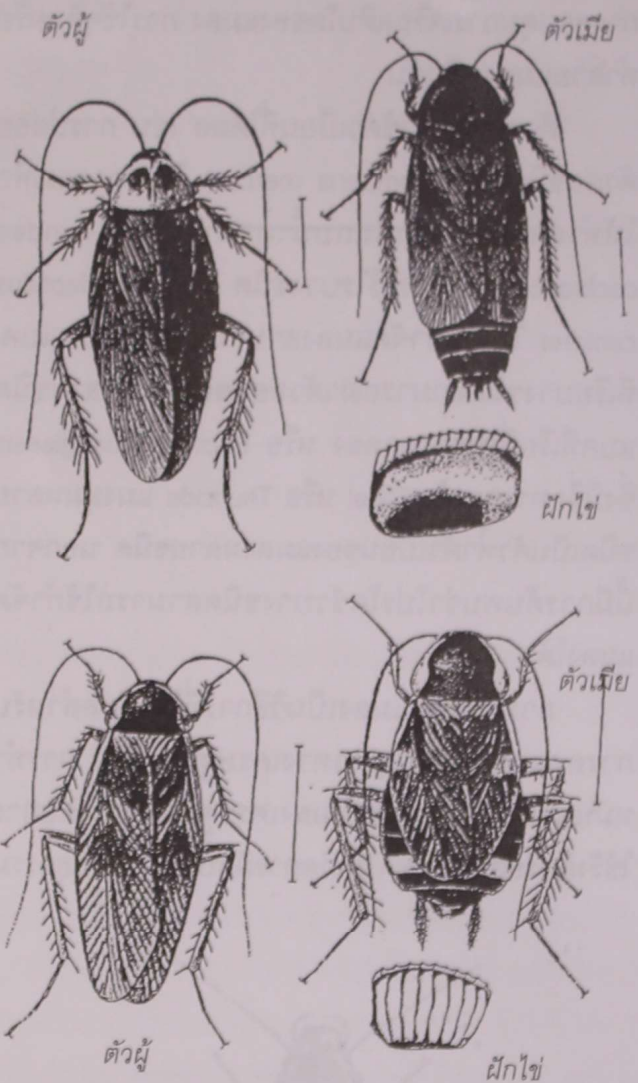
วิธีเคมี

เป็นการกำจัดแมลงโดยการใช้สารเคมีที่มีฤทธิ์ในการฆ่าแมลง สารเคมีที่ใช้มีหลายชนิดและมีคุณสมบัติแตกต่างกัน บางชนิดมีพิษต่อผิวหนังของแมลง บางชนิดมีพิษต่อทางเดินอาหาร บางชนิดดูดน้ำและความชื้นจากแมลงทำให้แมลงตาย บางชนิดไม่ทำให้แมลงตายแต่ทำให้แมลงไม่สามารถขยายพันธุ์ต่อไปได้ บางชนิดมีพิษตกค้างที่ช่วยให้สามารถป้องกันและกำจัดแมลงในระยะยาว บางชนิดมีพิษอยู่ในระยะเวลาอันสั้น หลังจากนั้นจะสลายตัวไป เป็นต้น วิธีการกำจัดแมลงด้วยสารเคมีสามารถกระทำได้หลายวิธีได้แก่

๑. การอบหรือรมด้วยสารเคมีที่อยู่ในรูปของก๊าซหรือไอระเหยที่เป็นพิษ

๒. การฉีดหรือพ่นด้วยสารเคมีที่มีอยู่ในรูปของของเหลว ซึ่งอาจจะละลายในน้ำ ในน้ำมัน หรือในตัวทำละลายอื่นๆ สารเคมีที่มีลักษณะเป็นผงอาจใช้วิธีโปรยหรือโรยในบริเวณที่พบตัวแมลง หรืออาจนำมาทำให้เปียกแล้วฉีดพ่น หรือใช้ความร้อนทำให้เกิดหมอกควัน

๓. การนำสารเคมีมาผสมในอาหารที่แมลงชอบ เมื่อแมลงมากินอาหารนั้นๆ แมลงจะตาย หากใช้วิธีนี้กับแมลงบางชนิดที่ชอบเลียตามร่างกายของแมลงตัวอื่นๆ ที่เป็นสมาชิกในรังหรือกินซากของแมลงที่ตายไปแล้วจะสามารถฆ่าแมลงได้หลายๆ ตัวใน

ลักษณะของแมลงสาบอเมริกัน (บน) และแมลงสาบแถบสีน้ำตาล (ล่าง)

คราวเดียวกัน ดังจะเห็นได้จากคำโฆษณาขายยา ฆ่าแมลง ที่ว่า “ตายยกรัง”

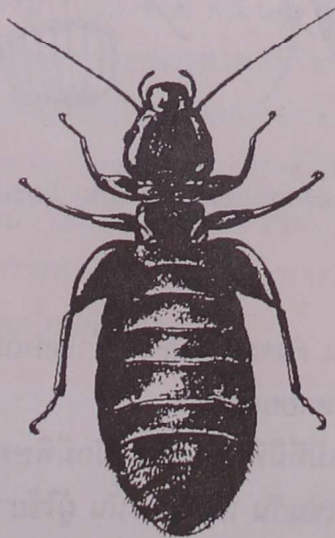
สารเคมีที่มีพิษต่อแมลงมักมีพิษต่อมนุษย์และสัตว์อื่นๆ ได้เช่นกัน เพราะฉะนั้น ผู้ใช้ยาฆ่าแมลงควรมีความรู้เกี่ยวกับความเป็นพิษของสารเคมีเหล่านั้นเป็นอย่างดีก่อนนำสารเคมีนั้นๆ มาใช้งาน

วิธีชีววิทยา

เป็นการลดปริมาณของประชากรแมลงลงด้วยการใช้วิธีทางชีววิทยา เช่น การปล่อยตัวห้ำหรือตัวเบียนออกมาทำลายแมลงที่ก่อให้เกิดปัญหา การทำให้แมลงมียีนส์ผิดปกติหรือทำให้แมลงเป็นหมันด้วยวิธีการต่างๆ เช่น ใช้สารเคมีหรือใช้กัมมันตรังสี การควบคุมการเจริญเติบโตของแมลง การใช้จุลินทรีย์ทำลายแมลง เป็นต้น

ตัวอย่างการใช้ตัวเบียนที่ได้ผล เช่น การปล่อยตัวต่อชนิดหนึ่ง (*Comperia merceti*) ไว้ในอาคารเพื่อให้ทำลายแมลงสาบแถบน้ำตาล (*brown-banded cockroaches*) การใช้ไรบางชนิด เช่น *Pimeliaphilus cunliffei* ในการกำจัดแมลงสาบ มีผู้ทดลองพบแบคทีเรียบางชนิดสามารถฆ่าตัวอ่อนของมอดหลายชนิดแบคทีเรียที่ใช้ในการทดลอง หรือ *Bacillus thuringiensis* ซึ่งมีชื่อทางการค้า Dipel หรือ Thuricide แมงมุมหลายชนิดเป็นตัวห้ำตัวเบียนของแมลงหลายชนิด นอกจากนี้มีการค้นพบว่าโปรโตซัวบางชนิดสามารถใช้กำจัดแมลงได้

การทำหมันแมลงเป็นวิธีการที่ใช้ได้ผลสำหรับการลดแมลงที่ก่อปัญหาทางเศรษฐกิจ เช่น การทำหมันแมลงวัน ยุง และแมลงเศรษฐกิจอื่นๆ โดยการให้รังสีหรือสารเคมีทำให้เกิดการผิดปกติทางพันธุกรรม

ลักษณะสำคัญของเหาหนังสือ

การทำหมันแมลงจะให้ผลดีถ้าตัวเมียผสมพันธุ์เพียงครั้งเดียว และแมลงที่ต้องการทำหมันต้องสามารถเพาะพันธุ์จำนวนมากๆ ได้

การควบคุมการเจริญเติบโตของแมลงที่สามารถเปลี่ยนรูปร่างได้อย่างสมบูรณ์แบบ (complete metamorphosis) โดยใช้สารเคมีที่ชื่อ methoprene ทำให้ตัวอ่อนไม่สามารถเปลี่ยนรูปร่างไปเป็นตัวเต็มวัยได้ วิธีนี้ใช้มากกับมอดยาสูบ และมอดที่ทำลายธัญพืช นิยมใช้กับพรมเพื่อป้องกันมอด ไร และผีเสื้อกินผ้า ส่วนแมลงที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปร่างได้อย่างสมบูรณ์แบบ (incomplete metamorphosis) เช่น แมลงสาบ แมลงสามง่าม ควรเลือกใช้สารเคมีชื่อ hydroprene

สรุป

จะเห็นได้ว่าวิธีการป้องกันและกำจัดแมลงมีหลายวิธี การที่จะเลือกใช้วิธีใด ผู้ปฏิบัติควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับชนิด รูปร่าง ลักษณะนิสัย ลักษณะการทำลาย และวงจรชีวิตของแมลงเหล่านั้นให้ถ่องแท้ แล้วเลือกใช้วิธีป้องกันและกำจัดให้ถูกต้องเหมาะสม โดยคำนึงถึงความปลอดภัยต่อสุขภาพของผู้ปฏิบัติและผู้ใช้บริการเป็นประการสำคัญ จะช่วยให้สามารถลดอัตราการชำรุดเสื่อมสภาพของวัตถุของวัฒนธรรมลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปัญหาที่ประสบอยู่เสมอในขณะนี้คือ การนำศิลปโบราณวัตถุหรือหนังสือไปอบหรือรมด้วยก๊าซพิษโดยไม่จำเป็น วิธีการที่ถูกต้องคือควรพิจารณาดูว่าแมลงก่อให้เกิดปัญหาอยู่นั้นเป็นแมลงชนิดใด จัดอยู่ในกลุ่มของแมลงที่อยู่อาศัยในวัตถุหรืออยู่อาศัยนอกวัตถุ หากเป็นแมลงที่อยู่อาศัยในวัตถุและกัดกินทำลายวัตถุโดยไม่สามารถคลานหรือบินหนีออกไปจากวัตถุได้โดยง่าย เช่น มอดไม้ไผ่ มอดเจาะไม้ ตัวง แอนโนบิิด ฯลฯ การนำวัตถุไปอบ หรือรม หรือ แช่แข็ง หรือฉายรังสี เป็นวิธีการที่เหมาะสม เพราะวิธีนี้สามารถฆ่าแมลงเหล่านั้นให้ตายได้ โดยสามารถฆ่าทั้งตัวเต็มวัย ตัวอ่อน และไข่ได้ในคราวเดียวกัน

แต่หากเป็นแมลงที่อยู่อาศัยนอกวัตถุหรือสามารถคลานหรือบินหนีออกไปจากวัตถุได้โดยง่ายเมื่อถูกรบกวน เช่น แมลงสามง่าม แมลงสาบ ฯลฯ การนำวัตถุไปอบหรือรมหรือแช่แข็งหรือฉายรังสีไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ เพราะแมลงเหล่านั้นหนีกลับไปซ่อนตัวในรังก่อนที่จะถูกนำไปอบ หรือรม หรือแช่แข็ง หรือฉายรังสี เมื่อนำวัตถุกลับมาสู่ที่เดิม แมลงเหล่านั้นจะกลับมากัดกินทำลายวัตถุได้อีก การป้องกันและกำจัดแมลงเหล่านี้ควรใช้วิธีการอื่นๆ ที่สามารถลดปริมาณของแมลงลงได้ เช่น การรักษาความสะอาดอย่างเคร่งครัด การใช้สารเคมีพ่นหรือโรยในบริเวณ ที่มีแมลงอยู่อาศัย การใช้กับดักชนิดต่างๆ การใช้อาหารผสมยาฆ่าแมลง การใช้ตัวห้ำตัวเบียน การใช้สารเคมีที่มีฤทธิ์ไล่แมลง เป็นต้น

การใช้สารเคมีในการป้องกันและกำจัดแมลงเป็นวิธีการที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้ปฏิบัติและผู้ให้บริการได้ทั้งระยะสั้นและระยะยาว สารเคมีหลายชนิดก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพ เช่น ทำให้เป็นโรค มะเร็ง โรคตับ โรคปอด โรคที่เกี่ยวกับทางเดินหายใจ โรคที่เกี่ยวกับทางเดินอาหาร และโรคผิวหนัง เป็นต้น สารเคมีบางชนิดหากเข้าสู่ร่างกายเป็นปริมาณมากพออาจทำให้ถึงตายได้ และในบางกรณีของสตรีมีครรภ์ สารเคมีบางชนิดอาจทำให้ทารกในครรภ์เจริญผิดปกติหรือตายได้ เพราะฉะนั้นหากจำเป็นต้องใช้สารเคมีในการป้องกันและกำจัดแมลง ควรกระทำอย่างระมัดระวังและควรกระทำตามคำแนะนำของนักวิทยาศาสตร์อย่างเคร่งครัด สิ่งที่ไม่ควรละเลยคือ ควรใส่ถุงมือ ปิดปากปิดจมูกตลอดเวลาระหว่างปฏิบัติงานและล้างมือให้สะอาดทุกครั้งหลังการปฏิบัติงาน ระวังมิให้สารเคมีหกเลอะเทอะ มิให้สารเคมีกระเด็นเข้าตา จมูก ปาก ไม่รับประทานอาหารและเครื่องดื่มในห้องที่ปฏิบัติงาน เพราะละอองหรือผงของสารเคมีอาจฟุ้งกระจายหรือปะปนอยู่บนพื้น บนโต๊ะ เก้าอี้ บนเส้นผมหรือในอากาศ

ปัจจุบันนี้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการป้องกันและกำจัดแมลงอย่างมากมายในหลายๆ สถาบัน

ผลของการศึกษาวิจัยทำให้ทราบถึงข้อดีข้อเสียของแต่ละวิธีการ ตลอดจนผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้น ผู้ปฏิบัติงานด้านนี้จำเป็นต้องติดตามข่าวสารความก้าวหน้าอยู่เสมอและนำมาพัฒนาวิธีการที่ใช้อยู่ในปัจจุบันให้มีประสิทธิภาพและปลอดภัยต่อสุขภาพยิ่งขึ้น

การขออนุญาตส่งหรือนำ โบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุ ออกนอกราชอาณาจักร

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๓๙)

ออกตามความในพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ
และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๐๔

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ มาตรา ๒๒ วรรคสอง และมาตรา ๒๔ ทวิ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ และมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๐๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔

ข้อ ๒ ผู้ใดประสงค์จะส่งหรือนำโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุออกนอกราชอาณาจักรหรือประสงค์จะส่งหรือนำโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุออกนอกราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามแบบ ศก. ๖ หรือ แบบ ศก. ๗ ทำยกกฎกระทรวงนี้ แล้วแต่กรณีพร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบดังกล่าว

ข้อ ๓ ในการยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามข้อ ๒ ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องนำโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุที่จะส่งหรือนำออกนอกราชอาณาจักรนั้นมาแสดง ณ สถานที่ที่ยื่นคำขอรับใบอนุญาตเพื่อทำการตรวจพิสูจน์ด้วย

ในกรณีที่ไม่สามารถนำโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุที่จะส่งหรือนำออกนอกราชอาณาจักรมาแสดง ณ สถานที่ที่ยื่นคำขอรับใบอนุญาตเพื่อทำการตรวจพิสูจน์ตามวรรคหนึ่งได้ ให้ผู้ขอรับใบอนุญาตจัดทำคำขอเป็นหนังสือพร้อมทั้งแสดงเหตุผลเสนอต่อผู้อนุญาตเพื่อให้มีการตรวจพิสูจน์โบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุ ณ สถานที่ที่เก็บโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุนั้น และผู้อนุญาตอาจพิจารณาสั่งให้คณะกรรมการตามข้อ ๗ ไปตรวจพิสูจน์ตามคำขอเป็นกรณีพิเศษได้ โดยผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการนี้ทั้งสิ้น

ข้อ ๔ การยื่นคำขอรับใบอนุญาตส่งหรือนำโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุออกนอกราชอาณาจักรให้ยื่น ณ

สำนักโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรมศิลปากร เว้นแต่กรณีที่โบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุที่จะส่งหรือนำออกนอกราชอาณาจักรอยู่ในเขตจังหวัดที่อธิบดีกรมศิลปากรได้มอบหมายให้ผู้ว่าราชการแห่งจังหวัดนั้นกระทำการ จะยื่น ณ ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติแห่งจังหวัดนั้นก็ได้ หากในจังหวัดดังกล่าวไม่มีพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ให้ยื่น ณ ส่วนราชการอื่นของกรมศิลปากรในจังหวัดนั้นตามที่อธิบดีกรมศิลปากรประกาศกำหนด

ข้อ ๕ การยื่นคำขอรับใบอนุญาตส่งหรือนำโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุออกนอกราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว ให้ยื่น ณ สำนักโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรมศิลปากร

ข้อ ๖ ในการขอรับใบอนุญาตส่งหรือนำโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุออกนอกราชอาณาจักรหรือการขอรับใบอนุญาตส่งหรือนำโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุออกนอกราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว หากโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุนั้นเป็นพระพุทธรูปหรือรูปเคารพในศาสนา ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องแจ้งวัตถุประสงค์ในการส่งหรือนำโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุออกนอกราชอาณาจักรด้วย

ข้อ ๗ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการตรวจพิสูจน์โบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุที่ขออนุญาตส่งหรือนำออกนอกราชอาณาจักร” ดังนี้

(๑) ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้คณะกรรมการดังกล่าวประกอบด้วย อธิบดีกรมศิลปากรเป็นประธานกรรมการ และกรรมการอื่นซึ่งอธิบดีกรมศิลปากรแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุอีกไม่น้อยกว่าห้าคนแต่ไม่เกินเจ็ดคนเป็นกรรมการ

ให้ผู้อำนวยการสำนักโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเป็นกรรมการและเลขานุการ

(๒) ในเขตจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร ซึ่งอธิบดีกรมศิลปากรมอบหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัดกระทำการ ให้คณะกรรมการดังกล่าวประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ ศึกษาธิการจังหวัดเป็นรองประธานกรรมการ และกรรมการอื่นซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุอีกไม่น้อยกว่าสี่คนแต่ไม่เกินหกคน เป็นกรรมการ

ให้หัวหน้าพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ตั้งอยู่ในจังหวัดนั้นเป็นกรรมการและเลขานุการ ในกรณีที่จังหวัดนั้นไม่มีพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ให้หัวหน้าส่วนราชการของกรมศิลปากรในจังหวัดนั้นตามที่อธิบดีกรมศิลปากรกำหนดเป็นกรรมการและเลขานุการ

ข้อ ๘ ให้คณะกรรมการตรวจพิสูจน์โบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุที่ขออนุญาตส่งหรือนำออกนอกราชอาณาจักรมีหน้าที่ตรวจพิสูจน์โบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุตามคำขอรับใบอนุญาตส่งหรือนำโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุออกนอกราชอาณาจักร หรือตามคำขอรับใบอนุญาตส่งหรือนำโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุออกนอกราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวแล้วแต่กรณี และบันทึกผลการตรวจพิสูจน์เสนอต่อผู้อนุญาตเพื่อพิจารณาต่อไป

ข้อ ๙ ใบอนุญาตส่งหรือนำโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุออกนอกราชอาณาจักร ให้ใช้แบบ ศก. ๘ ทำยกฏกระทรวงนี้

ข้อ ๑๐ ใบอนุญาตส่งหรือนำโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุออกนอกราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว ให้ใช้แบบ ศก. ๙ ทำยกฏกระทรวงนี้

ข้อ ๑๑ ใบอนุญาตส่งหรือนำโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุออกนอกราชอาณาจักร และใบอนุญาตส่งหรือนำโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุออกนอกราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว ให้ใช้ได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต

ข้อ ๑๒ โบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุที่ได้รับอนุญาตให้ส่งหรือนำออกนอกราชอาณาจักร หรือที่ได้รับอนุญาตให้ส่งหรือนำออกนอกราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว จะต้องมีตราตะกั่วรูปพระคเณศ พร้อมกับบัตรแสดง

หมายเลขที่ใบอนุญาตตามที่กรมศิลปากรกำหนดผูกหรือผนึกติดกับโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุชิ้นนั้นทุกชิ้น

ข้อ ๑๓. ให้ผู้รับใบอนุญาตส่งหรือนำโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุออกนอกราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว วางเงินประกันเป็นเงินสด หรือวางหลักทรัพย์ประกันเป็นพันธบัตรของรัฐบาลไทยหรือพันธบัตรที่รัฐบาลไทยค้ำประกัน หรือวางหลักประกันเป็นหนังสือค้ำประกันของธนาคาร เป็นจำนวนเงินเท่ากับราคาประเมินของโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุชิ้นนั้นไว้กับผู้อนุญาต เพื่อเป็นหลักประกันการชำระค่าปรับ ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตส่งหรือนำโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุออกนอกราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว ไม่ส่งหรือนำโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุที่ได้รับอนุญาตนั้นกลับเข้ามาในราชอาณาจักรภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต

ข้อ ๑๔ เมื่อได้ส่งโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุที่ได้รับอนุญาตให้ส่งหรือนำออกนอกราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวแล้ว หากผู้รับใบอนุญาตไม่ส่งหรือนำโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุดังกล่าวกลับเข้ามาในราชอาณาจักรภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต ผู้อนุญาตมีอำนาจปรับผู้รับใบอนุญาตเป็นจำนวนเงินเท่ากับราคาประเมินของโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุชิ้นนั้น เว้นแต่ในกรณีที่ไม่สามารถส่งหรือนำกลับเข้ามาในราชอาณาจักรภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตได้ เนื่องจากมีเหตุสุดวิสัยหรือในกรณีที่มีความจำเป็นและผู้รับใบอนุญาตได้รับอนุญาตจากผู้อนุญาตให้ขยายระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตออกไป

ข้อ ๑๕ ในกรณีที่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจเป็นผู้ขอรับใบอนุญาตส่งหรือนำโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุออกนอกราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการจะยกเว้นการวางหลักประกันตามข้อ ๑๓ ให้แก่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจนั้นก็ได้

ข้อ ๑๖ การขอรับใบแทนใบอนุญาตตามกฎหมายกระทรวงนี้ ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอตามแบบ ศก. ๑๐ ทำตามกฎหมายกระทรวงนี้ พร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบดังกล่าว ณ สถานที่ที่ออกใบอนุญาต

การออกใบแทนใบอนุญาตส่งหรือนำโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุออกนอกราชอาณาจักร ให้ผู้อนุญาตออกใบอนุญาตตามแบบ ศก. ๘ และประทับคำว่า “ใบแทน” ด้วยอักษรสีแดงไว้ที่มุมบนด้านขวาของใบอนุญาตนั้น

การออกใบแทนใบอนุญาตส่งหรือนำโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุออกนอกราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว ให้ผู้อนุญาตออกใบอนุญาตตามแบบ ศก. ๙ และประทับคำว่า “ใบแทน” ด้วยอักษรสีแดงไว้ที่มุมบนด้านขวาของใบอนุญาตนั้น

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๙

สุขวิช รังสิตพล

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

อันเนื่องมาจาก...พิพิธภัณฑฯ ไปสัญจร
(ต่อจากปกหลังใน)

ลักษณะการดำเนินงานตามโครงการนั้น เริ่มตั้งแต่การจัดทำเอกสารและผลิตสื่อ ซึ่งมีลักษณะเป็นกล่องนิทรรศการเคลื่อนที่ในรูปแบบต่างๆ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับเรื่องราวทางด้านประวัติศาสตร์โบราณคดี และศิลปวัฒนธรรมของภาคอีสานตอนบนโดยสรุปประกอบด้วยเรื่องต่างๆ คือ

ลักษณะภูมิประเทศของภาคอีสาน

ไดโนเสาร์ในภาคอีสาน

มนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ในภาคอีสาน

เครื่องมือหินกับการดำรงชีวิตสมัยก่อนประวัติศาสตร์

ประเพณีในการฝังศพของคนสมัยก่อนประวัติศาสตร์

ภาชนะดินเผา งานศิลปกรรมก่อนประวัติศาสตร์
เครื่องมือสำริด เทคโนโลยีสมัยโบราณ

สังคมเกษตรกรรมสมัยก่อนประวัติศาสตร์

วัฒนธรรมทวารวดีในภาคอีสาน

วัฒนธรรมเขมรในภาคอีสาน

และ สถาปัตยกรรมอีสาน

ลักษณะของกล่องนิทรรศการแต่ละกล่องนั้น จะนำเสนอข้อมูลและเนื้อหาของเรื่องต่างๆ ผ่านทางสื่อจัดแสดงที่ทำเป็นหุ่นจำลองขนาดเล็ก ประกอบคำบรรยาย ภาพถ่าย ตลอดจนตัวอย่างวัตถุ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความน่าสนใจ และสามารถสัมผัสจับต้องได้ การสำรวจพื้นที่กลุ่มเป้าหมายในการดำเนินงาน ซึ่งได้แก่ จังหวัดต่างๆ ในภาคอีสานตอนบน และเมื่อได้ข้อมูลของโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการแล้ว จึงได้มีการจัดทำแผนสำหรับการปฏิบัติงานโดยในช่วงแรกได้กำหนดเอาพื้นที่ในเขตจังหวัดสกลนคร อุตรดิตถ์ หนองคาย เป็นกลุ่มแรกของการดำเนินงาน โดยมีโรงเรียนในอำเภอต่างๆ เข้าร่วมเป็นจำนวนมาก เช่น โรงเรียนชุมชนสองดาว อ.สองดาว จ.สกลนคร โรงเรียนอนุบาลศรีธาตุ อ.ศรีธาตุ จ.อุตรดิตถ์ โรงเรียนบ้านหนองแวง อ.สองดาว จ.สกลนคร โรงเรียนวาริชภูมิ อ.วาริชภูมิ จ.สกลนคร โรงเรียนอนุบาลวังสามหมอ อ.วังสามหมอ จ.อุตรดิตถ์ โรงเรียนอนุบาลศรีธาตุ อ.ศรีธาตุ จ.อุตรดิตถ์ โรงเรียนชุมชนบ้านถ่อน อ.ท่าบ่อ จ.หนองคาย โรงเรียนชุมชนประชาสงเคราะห์ ๔ อ.สังคม จ.หนองคาย โรงเรียนบ้านศรีเชียงใหม่ อ.ศรีเชียงใหม่ จ.หนองคาย

เจ้าหน้าที่ของพิพิธภัณฑฯ ขอนแก่น ขณะมอบของที่ระลึกให้กับทางโรงเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมในโครงการ

ศรีเชียงใหม่ อ.ศรีเชียงใหม่ จ.หนองคาย โรงเรียนบ้านนาคำน้อย อ.นาเยีย จ.อุตรดิตถ์

ช่วงที่สองกำหนดพื้นที่ในเขตจังหวัดเลย และหนองบัวลำภู โดยมีโรงเรียนในอำเภอต่างๆ เข้าร่วม อาทิ โรงเรียนบ้านเอราวัณ อ.เอราวัณ จ.เลย โรงเรียนชุมชนวังสะพุง อ.วังสะพุง จ.เลย โรงเรียนบ้านโคกขมิ้น อ.วังสะพุง จ.เลย โรงเรียนสงเปือย อ.เชียงคาน จ.เลย

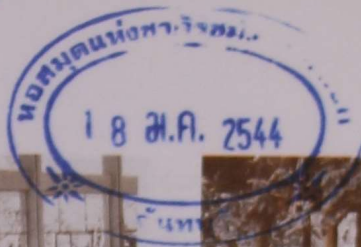
ภายหลังจากที่ได้มีการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นทั้งหมดแล้วจึงได้นำมาประมวลเพื่อทำแผนการดำเนินงาน โดยกำหนดช่วงเวลาในการทำงานออกเป็น ๒ ระยะ

ระยะแรก ระหว่างวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๔๓ ถึง ๓ สิงหาคม ๒๕๔๓ ดำเนินการในพื้นที่ของจังหวัดอุตรดิตถ์ สกลนคร หนองคาย มีโรงเรียนในเขตอำเภอต่างๆ เข้าร่วมโครงการ ได้แก่

โรงเรียนชุมชนสองดาว อ.สองดาว จ.สกลนคร
โรงเรียนบ้านหนองแวง อ.สองดาว จ.สกลนคร
โรงเรียนวาริชภูมิ อ.วาริชภูมิ จ.สกลนคร
โรงเรียนอนุบาลวังสามหมอ อ.วังสามหมอ จ.อุตรดิตถ์

โรงเรียนอนุบาลศรีธาตุ อ.ศรีธาตุ จ.อุตรดิตถ์
โรงเรียนชุมชนบ้านถ่อน อ.ท่าบ่อ จ.หนองคาย
โรงเรียนชุมชนประชาสงเคราะห์ ๔ อ.สังคม จ.หนองคาย

โรงเรียนบ้านศรีเชียงใหม่ อ.ศรีเชียงใหม่ จ.หนองคาย

ก่อนจะเข้าชมนิทรรศการจะมีการบรรยายสรุปและชม VDO เทป ในภาพ ผอ.พิพิธภัณฑฯ ขอนแก่น ขณะบรรยายสรุปให้นักเรียนฟังก่อนเข้าชมนิทรรศการ

เด็กๆ นักเรียนให้ความสนใจกับเนื้อหาของการจัดแสดงที่เกี่ยวกับโบราณวัตถุสถานในภาคอีสานของเขา

และ โรงเรียนบ้านนาคำน้อย อ.นายาง จ.อุดรธานี
ระยะที่สอง ระหว่างวันที่ ๒๔ - ๓๑ สิงหาคม
๒๕๔๓ ดำเนินการในพื้นที่ของจังหวัดเลย มีโรงเรียน
ในเขตอำเภอต่างๆ เข้าร่วมโครงการ ได้แก่

โรงเรียนบ้านเอราวัณ อ.เอราวัณ จ.เลย

โรงเรียนชุมชนวังสะพุง อ.วังสะพุง จ.เลย

โรงเรียนบ้านห้วยหลวงไซ อ.เมือง จ.เลย

โรงเรียนชุมชนนาด่วง อ.นาด่วง จ.เลย

โรงเรียนบ้านโคกขมิ้น อ.วังสะพุง จ.เลย

และ โรงเรียนสงเปือย อ.เชียงคาน จ.เลย

สำหรับวิธีการนำเสนอเนื้อหาของโครงการพิพิธภัณฑฯ สัญจรนี้ ทางคณะทำงานได้กำหนดลักษณะงานไว้เป็นงานนิทรรศการประกอบการนำชม โดยนักเรียนที่เข้ามาชมกิจกรรมภายในงานจะต้องเข้าฟังการบรรยายสรุปเนื้อหาของนิทรรศการทั้งหมดจากวิทยากร พร้อมทั้งชมวีดีโอเทปแนะนำพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ขอนแก่น หลังจากนั้นก็จะปล่อยให้ผู้เข้าชมได้เข้าชมนิทรรศการตามจุดต่างๆ ซึ่งแต่ละจุดที่สำคัญจะมีการจัดวิทยากรของทางพิพิธภัณฑฯ ประจำอยู่เพื่อช่วยตอบคำถามและข้อสงสัยต่างๆ

การดำเนินงานตามโครงการ พิพิธภัณฑฯ สัญจรที่ผ่านมา กล่าวได้ว่าได้รับความสำเร็จและผลตอบรับที่ดีจากบรรดาครู อาจารย์ นักเรียนของโรงเรียนต่างๆ ที่เข้าร่วมในโครงการ ผลสะท้อนประการหนึ่งที่ปรากฏ

จากการประเมินผลภายหลังการจัดงาน ก็คือข้อคิดเห็นในแง่บวกต่างๆ ทั้งในเชิงบวกและลบ ที่ทำให้สามารถมองเห็นถึงทัศนคติและแนวคิดของครูอาจารย์ในท้องถิ่นที่ห่างไกลที่มีต่อพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ขอนแก่น อาทิเช่น โครงการนี้เป็นประโยชน์ต่อนักเรียนในชนบทที่ห่างไกล เป็นการหยิบยื่นโอกาสให้กับเยาวชนได้สัมผัสกับงานทางด้านประวัติศาสตร์ โบราณคดีในภูมิภาค ระยะเวลาในการจัดงานในแต่ละครั้งแต่ละโรงเรียนน่าจะมีการขยายเวลาให้มากขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการในการศึกษาเรียนรู้ของนักเรียน และควรจะจัดขึ้นเป็นโครงการประจำปีร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับพิพิธภัณฑฯ การจัดวิทยากรประจำจุดจัดแสดงต่างๆ ของนิทรรศการควรมีเพิ่มมากกว่านี้ เพื่อให้การตอบปัญหาและข้อสงสัยต่างๆ เป็นไปอย่างทั่วถึง หรือเนื้อหาในการจัดแสดงบางส่วนควรจะมีการเพิ่มเติมให้มากขึ้น เป็นต้น ข้อคิดเห็นเหล่านี้ล้วนเป็นประโยชน์ที่ทางพิพิธภัณฑฯ จะนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงส่วนต่างๆ ให้มีความสมบูรณ์เพิ่มมากขึ้นในการทำงานครั้งต่อไปในอนาคต

จากสนาม

หสพร ศรีสมาน - ภัณฑารักษ์ ๔ ผู้ช่วยราชการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติขอนแก่น
วีระยา จันทมล - เจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑ ๖ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติขอนแก่น

อันเนื่องมาจาก... พิพิธภัณฑ ไปสู่ยูจอร์

สาวน้อยร่วมเพื่อนรำ ขณะชม VDO เทปการแสดงโปงลางของวิทยาลัยนาฏศิลป์ ซึ่งเป็นส่วนประกอบหนึ่งของกิจกรรมครั้งนี้

นักเรียนขณะเข้าชมนิทรรศการด้วยความสนใจ ในเรื่อง บ้านอีสาน

ในระหว่างเดือนสิงหาคม - กันยายน พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ขอนแก่น ได้จัดโครงการนิทรรศการเคลื่อนที่ หรือ พิพิธภัณฑสัญจร ขึ้น ทั้งนี้โดยแนวความคิดของผู้อำนวยการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติขอนแก่น นายวีระสิทธิ์ ชูแสงทอง

วัตถุประสงค์หลักของโครงการก็คือ

เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์บทบาทของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ

ให้ความร่วมมือและประสานงานกับสถานศึกษาในการให้ความรู้เรื่องมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่นแก่สถานศึกษาที่ไม่สามารถเข้ามารับบริการภายในพิพิธภัณฑ

เพื่อกระตุ้นและเร่งเร้าให้สถานศึกษาและ

นักเรียนมีส่วนร่วมในการช่วยกันดูแลและอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมท้องถิ่น

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ขอนแก่น จะเป็นศูนย์ให้บริการความรู้และการศึกษาทั้งภายในและภายนอกพิพิธภัณฑฯ

โครงการนี้ได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายหลักคือโรงเรียนระดับประถมศึกษาในเขตอำเภอต่างๆ ของจังหวัดในภาคอีสานตอนบน ประกอบด้วย อุดรธานี หนองคาย เลย หนองบัวลำภู ขอนแก่น มหาสารคาม และสกลนคร โดยได้รับเงินสนับสนุนจากงบประมาณกรมศิลปากร เป็นเงิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท

ทับหลัง เทวตาประทับนั่งเหนือเกียรติมุข

อายุราวครึ่งหลังพุทธศตวรรษที่ ๑๖
ปราสาทเมืองต่ำ จังหวัดบุรีรัมย์